

zaaknummer 200.092.289/01

18 december 2012 (bij vervroeging)

in Naam der Koningin
GERECHTSHOF TE AMSTERDAM
EERSTE MEERVOUDIGE BURGERLIJKE KAMER

ARREST

in de zaak van:

[REDACTED]

wonend te [REDACTED],

APPELLANT,

advocaat: mr. P.H. Ruys te Rotterdam,

t e g e n

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
NOORDKAAP TV PRODUCTIES B.V.,
gevestigd te Zwolle,
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
SBS BROADCASTING B.V.,
gevestigd te Amsterdam,

GEÏNTIMEERDEN,

advocaat: mr. A. Knigge te Amsterdam.

Partijen worden hierna [REDACTED] respectievelijk Noordkaap en SBS
(gezamenlijk Noordkaap c.s.) genoemd.

1. Het geding in hoger beroep

Bij dagvaarding van 4 augustus 2011 is [REDACTED] in hoger beroep
gekomen van het onder zaak-/rolnummer 469152/HA ZA 10-2838
uitgesproken vonnis van de rechtbank Amsterdam van 4 mei 2011,
gewezen tussen [REDACTED] als eiser en Noordkaap c.s. als gedaagden.

Bij memorie, met producties, heeft [REDACTED] tegen het vonnis waarvan beroep (het hof beschouwt de aanduiding van het zaaknummer van het vonnis in eerste aanleg in de memorie van grieven als een kennelijke misslag) negen grieven aangevoerd, bewijs aangeboden en gevorderd dat het hof bij arrest, uitvoerbaar bij voorraad, genoemd vonnis zal vernietigen en, opnieuw rechtdoende, de vorderingen zal toewijzen, met veroordeling van Noordkaap c.s. in de kosten van beide instanties.

Noordkaap c.s. hebben bij memorie van antwoord de grieven bestreden en geconcludeerd dat het hof het vonnis waarvan beroep zal bekrachtigen, met veroordeling - uitvoerbaar bij voorraad - van [REDACTED] in de kosten van, naar het hof begrijpt, het hoger beroep.

Hierna is aan het hof arrest gevraagd.

2. Feiten

De rechtbank heeft in het bestreden vonnis onder 2.1 tot en met 2.10 een aantal feiten vermeld. Daarentoe bestaat tussen partijen geen geschil, zodat deze feiten ook in hoger beroep tot uitgangspunt dienen.

3. Beoordeling

3.1. Het gaat in deze zaak, kort gezegd, om het volgende.

3.2. Op 4 januari 2009 heeft SBS een uitzending op televisie uitgezonden van het programma "Undercover in Nederland", geproduceerd door Noordkaap (verder te noemen: de uitzending). In de uitzending zijn onder andere beelden getoond van contacten via het internet tussen enerzijds A. Stegeman, de

presentator van het programma, die zich daarbij tezamen met een redactrice van het programma voordeed als een veertienjarig meisje ("Iris van den Broek") en [REDACTED] anderzijds en van de lijfelijke ontmoeting die genoemde Stegeman vervolgens met [REDACTED] heeft gearrangeerd waarbij deze hem confronteerde met de inhoud van de gevoerde chatsessies en telefoongesprekken, met hun seksuele lading (uit de getoonde vervormde beelden bleek onder andere dat [REDACTED] zijn geslachtsdeel heeft ontbloot en dat dat voor "Iris" zichtbaar was via de webcam). Voor een uitvoerigere beschrijving van hetgeen in de uitzending aan de orde is gekomen verwijst het hof naar de rechtsoverwegingen 2.3 tot en met 2.9 van het bestreden vonnis. Op 5 januari 2009 heeft [REDACTED] op zijn Hyves-pagina een verklaring geplaatst. Hij uit daarin kritiek op de werkwijze van Noordkaap c.s. en verklaart dat de uitzending op hem betrekking had.

3.3. [REDACTED] vordert in de onderhavige procedure, samengevat, dat voor recht wordt verklaard dat Noordkaap c.s. onrechtmatig hebben gehandeld door [REDACTED] als pedofiele hulpverlener 'neer te zetten', dat Noordkaap c.s. wordt verboden de uitzending te herhalen in welke vorm dan ook danwel aan derden ter beschikking te stellen, dat Noordkaap c.s. wordt geboden dat zij het gemaakte beeld- en geluidsmateriaal en kopieën daarvan vernietigen, dat SBS wordt geboden om de rectificatie zoals aan de inleidende dagvaarding gehecht gedurende vier aaneengesloten maanden te plaatsen op www.sbs.nl, dat Noordkaap c.s. worden veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding van € 20.000,-, het voorgaande onder oplegging van een dwangsom van € 500,- per dag dat Noordkaap c.s. niet aan deze veroordelingen voldoen.

3.4. Bij het vonnis waarvan beroep heeft de rechtbank de vorderingen van [REDACTED] afgewezen. Tegen die beslissing keren zich de negen aangevoerde grieven.

3.5. (i) De rechtbank heeft bij de beoordeling van de vorderingen van [REDACTED] voorop gesteld dat deze dient plaats te vinden tegen de achtergrond van het bepaalde in artikel 10 EVRM en vervolgens beoordeeld of de uitzending jegens [REDACTED] als onrechtmatig moet worden beschouwd in de zin van artikel 6:162 BW (rechtsoverwegingen 4.1 tot 4.3).

(ii) De rechtbank heeft voorts overwogen dat bij de beantwoording van de vraag of sprake is van een onrechtmatige uitzending de wederzijdse belangen dienen te worden afgewogen en alle omstandigheden van het geval in aanmerking moeten worden genomen (rechtsoverwegingen 4.3 en 4.4).

(iii) Naar het oordeel van de rechtbank werd met de uitzending beoogd aandacht te besteden aan hulpverleners die via het internet zorg aanbieden aan ouders en kinderen met problemen en kan [REDACTED] niet worden gevolgd in zijn standpunt dat de uitzending niet gerechtvaardigd wordt door enig journalistiek doel, maar uitsluitend bedoeld was om [REDACTED] door middel van uitlokking en het openzetten van een val persoonlijk zwart te maken teneinde de kijkcijfers te dienen (rechtsoverweging 4.5).

(iv) De rechtbank heeft vastgesteld dat [REDACTED] in de uitzending niet wordt beschuldigd van pedofilie en dat hij niet herkenbaar voor het grote publiek in beeld is gebracht. Dit laatste brengt naar het oordeel van de rechtbank reeds mee dat het beroep van [REDACTED] op zijn 'portretrecht', overigens niet nader door [REDACTED] onderbouwd, ongegrond is. Volgens de rechtbank legt het verwijt van [REDACTED] dat zijn in de uitzending getoonde account op de website 'gratisadviseurs.nl' alsmede de in de uitzending getoonde beelden uit interviews op Youtube naar hem herleidbaar waren - ook indien dat juist zou zijn -, onvoldoende gewicht in de schaal. De rechtbank wijst erop dat het [REDACTED] zelf is geweest die op zijn voor derden toegankelijke Hyves-pagina heeft geschreven dat hij het onderwerp was van de uitzending en dat, in dat licht bezien, de omstandigheid dat bekend is geworden dat [REDACTED] de in de uitzending opgevoerde

hulpverlener was niet zonder meer aan Noordkaap kan worden verweten (rechtsoverweging 4.6).

(v) Ten slotte heeft de rechtbank het niet van betekenis geacht dat [REDACTED] door "Iris" "privé" is benaderd via zijn Hyvespagina en niet met een hulpvraag in zijn hoedanigheid van hulpverlener. Dienaangaande overweegt zij in rechtsoverweging 4.7 (slot):

[REDACTED] afficheert zichzelf als hulpverlener voor ouders die betrokken zijn in geschillen met overheidsinstanties zoals bureau jeugdzorg. Dat hij in de uitzending wordt aangeduid als hulpverlener is dan ook gerechtvaardigd. In het veld dat [REDACTED] als hulpverlener betreedt zijn - per definitie - ook (de belangen van) minderjarigen betrokken. In dat licht bezien bestaat er dan ook een directe relatie tussen het in de uitzending getoonde grensoverschrijdend gedrag van [REDACTED] jegens "Iris" en zijn activiteiten als hulpverlener, ook nu er geen hulpverleningsrelatie was tussen [REDACTED] en "Iris".

(vi) De rechtbank concludeert dan vervolgens:

"4.8. De uitingsvrijheid van Noordkaap c.s. omvat niet alleen de vrijheid een volgens haar bestaande misstand binnen het circuit van alternatieve (jeugd)hulpverlening in de uitzending aan de kaak te stellen, maar ook de vrijheid te bepalen op welke wijze zij dat doet. Bij de wijze van inkleding van de uitzending heeft Noordkaap er voor gekozen om [REDACTED] als geanonimiseerd voorbeeld op te voeren van een hulpverlener die actief is in het circuit van alternatieve (jeugd)hulpverlening en waar voor gewaarschuwd dient te worden. Dat is gelet op het gedrag van [REDACTED] jegens "Iris" ook gerechtvaardigd. Dat Noordkaap c.s. gebruikt heeft gemaakt van een gefingeerd personage en dat in de uitzending het seksueel geladen gedrag van [REDACTED] jegens deze 14-jarige "Iris" wordt getoond (inclusief de beelden die via de webcam van [REDACTED] zijn verkregen) en dat [REDACTED] in de uitzending met zijn grensoverschrijdend gedrag jegens "Iris" wordt geconfronteerd, maakt niet dat Noordkaap c.s. de grenzen van de jegens [REDACTED] in acht te nemen zorgvuldigheid heeft overschreden. Noordkaap c.s. heeft gelet op het doel van de uitzending en de rol die [REDACTED] daarbij in de uitzending vervult voldoende oog gehad voor het belang van [REDACTED] bij bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer. (...)

4.9. Uit het voorgaande volgt dat de afweging van de wederzijdse belangen (...) in het voordeel van de door artikel 10 (EVRM, toev. hof) beschermde vrijheid van meningsuiting van Noordkaap c.s. uitvalt. (...)"

3.6. Het hof verenigt zich geheel met de overwegingen van de rechtbank zoals hiervoor weergegeven. Daarop stuiten de grieven reeds af. Met betrekking tot de afzonderlijke grieven overweegt het hof nog het volgende.

3.8. Grief I voert aan dat de rechtbank ten onrechte niet als feit heeft vastgesteld dat [REDACTED] geen alternatieve hulpverlener van zorg is aan ouders en/of kinderen met problemen met jeugdzorg en evenmin een jeugdhulpverlener in het circuit van de jeugdhulpverlening. De grief faalt aangezien de rechtbank heeft vermeld (rechtsoverweging 4.7; hiervoor onder 3.5 onder (v) deels geciteerd) dat [REDACTED] zich als hulpverlener afficheert voor ouders die betrokken zijn in geschillen met overheidsinstanties zoals bureau jeugdzorg. Uit de eigen stellingen van [REDACTED] volgt dat dit een juiste omschrijving is van zijn betrokkenheid op het vermelde terrein. Het hof deelt het oordeel van de rechtbank dat het gerechtvaardigd is dat [REDACTED] in de uitzending als hulpverlener is aangeduid.

3.9. Grief II brengt nogmaals onder de aandacht dat [REDACTED] in "privé" is benaderd door "Iris", namelijk via zijn Hyvespagina. De rechtbank heeft dit echter onder ogen gezien en op een wijze waarmee het hof zich geheel verenigt gemotiveerd dat en waarom die omstandigheid niet meebrengt dat de uitzending jegens [REDACTED] onrechtmatig is.

3.10. Dat geldt ook voor grief III betreffende het gebruik van de webcam beelden.

3.11. Grief IV vraakt de aankondiging van de presentator in de uitzending dat aandacht wordt gevraagd voor een hulpverlener die zijn macht misbruikt. In het licht van de gedragingen van [REDACTED] en de afweging van de belangen die hier dient plaats te vinden, acht het hof die kwalificatie niet onrechtmatig. Ten onrechte bestrijdt [REDACTED] dat zijn gedrag grensoverschrijdend is geweest. Dat [REDACTED] niet strafrechtelijk is vervolgd doet in dit

verband niet ter zake. Grief V bevat de klacht dat [REDACTED] ten onrechte in de uitzending is aangemerkt als "nobel man die opkomt voor probleemkinderen", terwijl hij zich helemaal niet bezig houdt met hulpverlening van of zorg aan minderjarigen. Het hof verwijst naar de overweging van de rechtbank die is geciteerd onder 3.5. sub (v), waarmee het hof zich geheel verenigt.

3.12. Grief VI voert meer in het bijzonder aan dat [REDACTED] 'een vijand' heeft die hem belaagt met de bewering dat hij zich aan kindermisbruik schuldig maakt, zonder dat hiervoor feitelijke grondslag bestaat, en dat hij het sterke vermoeden heeft dat deze vijand de makers van de uitzending ertoe heeft aangezet hem via de gefingeerde minderjarige "Iris" te benaderen. Het hof overweegt dat hieraan voorbij wordt gegaan, aangezien niet de aanleiding voor de uitzending maar haar inhoud ter beoordeling staat.

3.13. Met grief VII herhaalt [REDACTED] zijn standpunt dat en waarom de uitzending jegens hem onrechtmatig is. Het hof behoeft niet te herhalen waarom dat standpunt niet wordt gedeeld (zie daarvoor de hiervoor weergegeven overwegingen van de rechtbank waatuit duidelijk kan worden opgemaakt voor welke maatschappelijke misstand in de uitzending werd gewaarschuwd.

3.14. Grief VIII bevat feitelijk dezelfde klacht als die bij grief I en V naar voren is gebracht. Voor de verwerping van de grief wordt daarom naar de bespreking van die grieven verwezen.

3.15. Ten slotte faalt ook grief IX. De stelling van [REDACTED] dat zijn portretrecht is geschonden is onvoldoende door hem toegelicht, in aanmerking genomen dat vast staat dat hij niet herkenbaar in beeld is gebracht. [REDACTED] heeft voorts onvoldoende onderbouwd dat hij wel als de hulpverlener in de uitzending is herkend. De enkele omstandigheid dat [REDACTED] reeds online voor

pedofiel was uitgemaakt voordat hij zelf op zijn Hyves-pagina heeft geschreven dat hij in de uitzending figureerde, is daarvoor onvoldoende.

4. Slotsom en proceskosten

De grieven falen. Het vonnis waarvan beroep dient te worden bekrachtigd. ■ dient als de in het ongelijk gestelde partij te worden verwezen in de proceskosten.

5. Beslissing

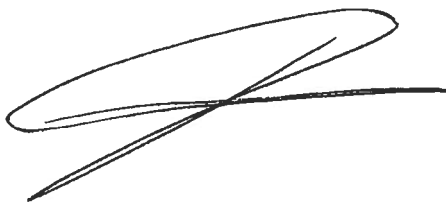
Het hof:

bekrachtigt het vonnis van de rechtbank waarvan beroep;

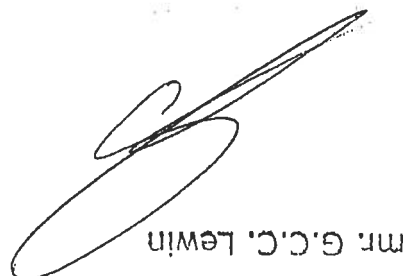
veroordeelt ■ in de proceskosten van het hoger beroep en begroot die kosten, voor zover tot heden aan de zijde van Noordkaap c.s. gevallen, op € 1.769,00 aan verschotten en € 894,00 voor salaris advocaat;

verklaart deze proceskostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit arrest is geweest door mrs. D.J. van der Kwaak, J.E. Molenaar en C. Uriot en door de rolraadsheer in het openbaar uitgesproken op 18 december 2012.

AFGEGEVEN VOOR GROSSE
~~DE~~ *mr. A. Knippen*
DE GRIFFIER

Mr. G.C. Lewin
Mr. G.C. Lewin